

A Hunyadiak Emlékezete Megyei Történelem Verseny

1. forduló - feladatok

Megoldási idő: 90 perc

A feladatlap megoldásához segédeszköz nem használható!

1. feladat

A feladat a Mátyás korabeli kultúrával kapcsolatos! (7 pont.)

A

Hogyan nevezzük a képen látható tárgyat? (1 pont.)

Honnan származik a tárgy latin neve? (1 pont.)

Milyen európai művészettörténeti/művelődéstörténeti irányzat megjelenése alakította Mátyás királyi udvarának kultúráját? (1 pont.)

Kinek volt a legnagyobb szerepe Mátyás környezetében e művészettörténeti/művelődéstörténeti irányzat magyarországi meghonosításában? (1 pont.)

B

Mely történelmi személy látható a képen? (1 pont.)

Milyen eseménnyel kapcsolatos a miniatúra tartalma? (1 pont.)

Miért nem valóság-hű a kép által sugallt eseménnyel kapcsolatban az emelvényen látható személy jelenléte? (1 pont.)

2. feladat

A feladat Mátyás uralkodási időszakának belpolitikai viszonyaival kapcsolatos. Válaszoljon a kérdésekre a fenti forrás segítségével! (10 pont.)

„Magyarország egész népe pártokra szakadt, minden szeretet felbomlott és mindenki a másik vesztére tört. [...] Egyetlen egyházi vagy világi méltóság sem hagyta nyugodni a fegyvereket, és egyetlen életkor sem részesítette kíméletben más életkorát, mihelyt ártani tudott. A meghasonlott ország nemesei valamennyien a viszálykodás szellemétől úzve harcra keltek, csupán azért, mert bizonytalan volt, kit illet a királyi cím. Egyesek Ulászló királyt követték, mások Erzsébet királynét és annak fiát igyekeztek előtérbe tolni. És akiknek a hazai haderő nem volt elég, hogy leszámoljanak ellenfelükkel, idegen népből pénzen fogadtak fel – ellenséget. Ez a körülmény aztán nem kis lángot vetett az országban.”

(Részlet Thuróczy János A magyarok krónikája című munkájából; 1488)

Milyen két pártról beszél a fenti forrás szerzője? (2 pont.)

.....

Ki volt Erzsébet királyné férje? (1 pont.)

.....

Miért volt sajátos az ő személye a magyar trónt elfoglaló különböző uralkodóházak története szempontjából? (1 pont.)

.....

Hogyan hívják Erzsébet csecsemő fiát? Melyik évben fog meghalni? (2 pont.)

.....

Említsen két-két fontos főurat mindkét táborból, akik támogatásukról biztosították a trónkövetelőket! (4 pont.)

.....

.....

3. feladat

A feladat Mátyás személyközi kapcsolataival függ össze.

Milyen kapcsolat áll fenn Hunyadi Mátyás és az alábbi személyek között?

Fejtse ki a kapcsolatok tartalmát 1-1 mondatban! (8 pont.)

Podjebrád György:.....

Ulászló:.....

Kinizsi Pál:.....

III. Frigyes:.....

Corvin János:.....

Janus Pannonius:.....

Szapolyai Imre:.....

Szilágyi Erzsébet:.....

4. feladat

A feladat Mátyás életének eseményeivel kapcsolatos.

Rendezze időrendi sorrendbe az alábbi, Mátyás életével kapcsolatos eseményeket!

A sorrend elejére a legkorábbi esemény számát helyezze! Kezdje a legkorábbival! (8 pont.)

1. A Habsburg területek székhelyének ostroma, elfoglalása, kiéheztetése.
2. Választófejedelmi cím megszerzése.
3. Nádori cikkelyek megalkotása.
4. Bécsújhelyi szerződés megkötése.
5. Mátyás megkoronázása.
6. Pénzügyi reformok kezdete.
7. Szabács elfoglalása.
8. Mátyás királlyá választása Szilágyi Mihály segítségével.

Helyes sorrend:

--	--	--	--	--	--	--	--

5. feladat

A feladat a Hunyadiakhoz kapcsolódó városokról szól.

Megadtuk a városok néhány jellemzőjét a Wikipédia szócikk segítségével. Hogyan kapcsolódnak Hunyadi Jánoshoz vagy Mátyáshoz az alább jellemzett városok? Melyik városról van szó? Írja az ismertetések alá a város jelenlegi nevét (1 pont.), Hunyadi János vagy Hunyadi Mátyás nevét (1 pont.), és azt, hogy a városok hogyan kapcsolódtak az említett személyekhez! (1 pont.) Kapcsolja a szövegrészlet betűjeléhez a megfelelő fénykép sorszámát! (1 pont.) (16 pont.)

A

Erdély történelmi központja és legjelentősebb városa. A 2011-es népszámlálási adatok szerint Bukarest után Románia második legnépesebb városa. Az egykori Kolozs vármegye, ma Kolozs megye székhelye. Az Európai Unió 96. legnépesebb városa.

.....

.....

.....

B

Cseh Köztársaság fővárosa, egyben legnagyobb települése. Az azonos nevű főegyházmegye érseki székvárosa. Gyakran hívják „száztornyú városnak”, „arany városnak”, vagy egyszerűen a városok királynőjének. Történelmi központját az UNESCO 1992-ben a Világörökség részévé nyilvánította.

.....

.....

.....

C

Bulgária harmadik legnagyobb városa. A Fekete-tenger partján fekszik, a hasonló nevű megye székhelye, fontos turisztikai célpont, kereskedelmi és kulturális központ. Húsz km hosszú homokos partja kiváló fürdőhely. Legismertebb nyaralóövezetei az Aranyhomok, és a Napospart.

.....

.....

.....

D

Edirne város Európában, Törökország legnyugatibb részén, az egykori Trákia területén, közel a görög és a bolgár határhoz. 1362-ben az Oszmán Birodalom meghódította a várost, mely egészen 1453-ig a birodalom fővárosa volt. Itt öntötte 1453-ban egy Orbán nevű magyar öntőmester a Bazilika nevű szuperágyút is II. Mehmed megbízásából.

1.

2.

3.

4.

Szövegrészletek betűjele	A	B	C	D
Fényképek sorszáma				

6. feladat

A feladat történelmi események időrendjének megállapítását követeli meg. Számozással állapítsa meg az alábbi események sorrendjét! Írja a helyes sorszámot az esemény után! (10 pont.)

Hunyadi Mátyás Budára megy:

V. László Temesváron Szilágyi Mihályt megerősíti a nándorfehérvári kapitányi tisztségben:

V. László Hunyadi Mátyással Bécsbe utazik:

V. László Futakon országgyűlést tart:

V. László ígéretet tesz Szilágyi Erzsébetnek, nem áll bosszút a fiain:

V. László Hunyadi Lászlóval Budára megy:

V. László Cillei Ulrikkel együtt elhagyja az országot:

Hunyadi László kivégzése:

V. László Cillei Ulrik és a német keresztes had kíséretében Budára vonul:

V. László és Cillei Ulrik Nándorfehérvárra megy:

7. feladat

A feladat Hunyadi László és Cillei Ulrik konfliktusával kapcsolatos. Igaz vagy Hamis? Karikázza be a megfelelő betűjelet? (10 pont.)

Hunyadi László előre eltervezte Cillei Ulrik megölését, ezért hívta meg a várába. I - H

Hunyadi László csak Cillei Ulrikot engedte be a várba. I - H

Hunyadi László csak a királyt és Cillei Ulrikot engedte be a várba. I - H

A várban elszállásolt Cillei egyedül kereste fel Hunyadi Lászlót. I - H

Hunyadi és Cillei találkozásakor fegyveresek rejtőztek az ajtó mögött. I - H

Cillei provokálta Hunyadi Lászlót. I - H

Hunyadi László megtámadta Cilleit, és a kardjával csapást mért a fejére. I - H

Cillei Ulrik csak kisebb sérüléseket szenvedett. I - H

Hunyadi László életét a gyűrűje mentette meg, és nem szenvedett sebesülést. I - H

Szilágyi Erzsébet esküt vett a királytól fiai védelmében. I - H

8. feladat

A feladat Cillei Ulrik tisztségeivel foglalkozik.

Húzza alá azokat a tisztségeket, amelyeket Cillei Ulrik 1456-ban a magáénak mondhatott. (Minden helyes válaszzelem 1 pont.) (4 pont.)

kormányzó

szörényi bán

erdélyi vajda

a magyar király nagybátyja

nándorfehérvári kapitány

temesi ispán
pozsonyi gróf
horvát-szlavón-dalmát bán

9. feladat

A feladat Hunyadi Mátyás gazdaságpolitikájával kapcsolatos.

A saját ismeretei és a források alapján oldja meg a feladatot! (5 pont.)

Feudális főméltóság a 14-19. század közötti Magyarországon. A 14. század elejétől a tárnokmester helyettese volt. 1380-tól az állami bevételeket kezelte. A pénzügyeket egységesen és rendektől függetlenül intézte.

a) Nevezze meg a meghatározáshoz tartozó fogalmat! (1 pont.)

Fogalom:

.....

b) Milyen kapcsolatban állnak fogalommal az alábbi személyek? (1 pont.)

Ernuszt János, Nagylucsei Orbán, Handó György,

Kapcsolat jellege:

.....

c) Kapcsolja az alábbi meghatározásokat a megfelelő személyekhez! (3 pont.)

Meghatározások:

mezőváros polgár, budai zsidó polgár, jobbágy.

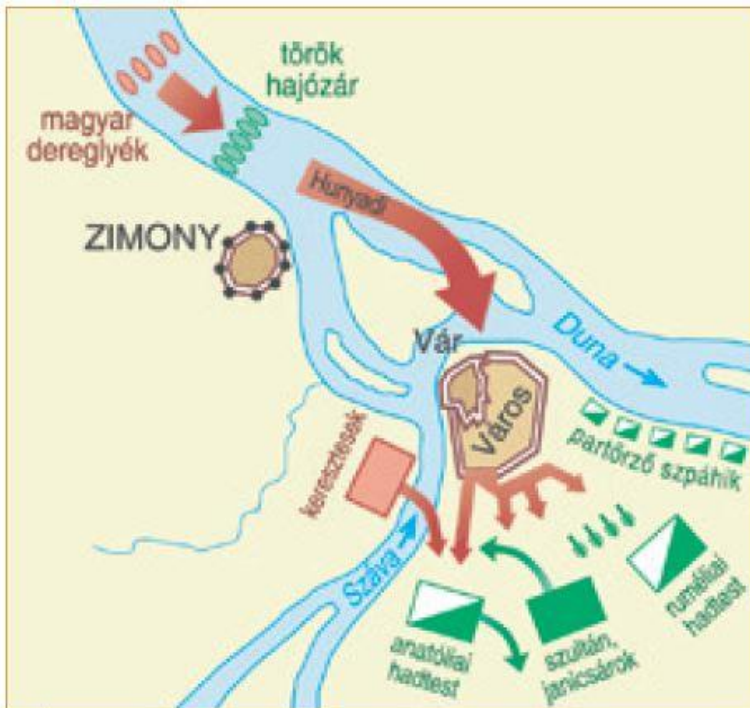
Nagylucsei Orbán	Handó György	Ernuszt János

10. feladat

A feladat a nándorfehérvári csatáról szól! (9 pont.)

A források és saját ismeretei segítségével válaszoljon a kérdésekre!

„[...] a törökök császára rettenetes ostrommal szállotta meg Nándorfehér várát [...]. Szörnyű és nagyszámú hadikészülettel és négyszázezernél több törökkel.

[...] Ezenfelül maga a császár vezérelt számos hajót, melyeket tengeri hajók módjára készítettek: ezekkel megszállta a vár alatt folyó Duna és Száva vizét, hogy vízi úton senki sem vihett segítséget a várba. A hadigépeket a várnak a síkságra néző oldalán állították fel. Némelyekkel a vastos várfalakat törték [...].

Az ország minden részébe híre szállt az elkeseredett, hatalmas ostromnak. Magyarország főurai azonban tunyán, mintha aludnának, nem küldtek fegyveres oltalmat a szenvedő várnak. [...]

Elérkezett végre a félelmetes ostromhoz a beszercei gróf úr [...], eme virtusra és vitészségre termett férfiú.

Csekély számú zsoldosa volt csak a nagy ellenséggel szemben. Magyarországról származó keresztet viselő számos népek is verődtek össze [...] fráter alatt, hogy harcoljanak Krisztus nevéért. Lengyelország tájairól is jött háromszáz kereszties. [...] végül hajókat szedett össze, megrakta kereszties népségből való fegyveresekkel, leküldte a Duna folyón az ellenséges hajókkal szembe. [...] keményen törtek a törökre, s heves lángra lobbantották vaslánccal összekötött hajóikat.

A hajók csatáján győzelmet nyervén, a gróf úr nyomban átkelt a várba, s vigasztalta a csüggedt várkapitányokat, akik már csak a halált várták. [...] Új vitézekkel is erősítette a várat.

Nagyszámú kereszttest is vitt be oda; minthogy ezek közrendű emberek voltak, fegyverforgatáshoz nem értettek, a gróf hadra szoktatta őket, amennyire lehetséges volt. [...] felvirradt az ostrom tizenötödik napja. [...]

Dobpergéssel, trombitaszóval, harsány kiáltozással, szilajan támadtak [...], megrohanva a várat, és kegyetlen öldökléssel a belsejébe hatoltak. Ámbár a magyarok kevesen voltak, [...] minden erejükkel védekeztek. [...] A várban több épület kigyulladt, [...] a falakon már több császári zászlót tűztek ki. [...] a magyarok már hátrálni kényszerültek – ha lett volna hova. [...] Ismét [...] fogták fegyverüket, felvették pajzsukat, [...] új erőre kaptak; kard élével üldözték őket [a törököket], mígnem a vár rombolására hozott összes hadigép és egyéb ágyú védők nélkül maradt. A törökök összes erődítésére a magyarok tüzet szórtak; a tűzvető gépek csöveit pedig vitézül beszögezték.

A harc nem ért véget a nappal. Ami a vár szűk utcáin folyt, a tágas mezőn folytatódott nagy kegyetlenséggel, mígnem a leszálló éj homálya alatt maga a török császár is megfutott táborából. [...] Fennhéjázó elmével, gőgös szemmel maga akart uralkodni az egész földkerekségen, s Isten ítélete szerint paraszti kéztől vette vereségét, mely inkább kapa, mint fegyverforgatásra való.”

(Thuróczy János krónikájából, 1488)

a) Melyik évben zajlott Nándorfehérvár török ostroma? (1 pont.)

.....

b) Ki vezette a török hadsereget? (1 pont.)

.....

c) Ki volt a várvédők segítségére siető besztercei gróf? (1 pont.)

.....

d) Kik segítettek a grófnak bejutni a várba? (1 pont.)

.....

e) Ki vezette a kereszties seregeket? (1 pont.)

.....

f) A Török Birodalom mely részeiből állt össze a várat támadó haderő? (2 pont.)

.....

g) Ki védte a várat a besztercei gróf megérkezése előtt? (1 pont.)

.....

h) Milyen katonai akcióval sikerült legyőzni a török sereget? (1 pont.)

.....

11. feladat

A feladat Hunyadi Mátyás belpolitikájával kapcsolatos. Oldja meg a feladatot a forrás és saját ismeretei segítségével! Válaszoljon a számokhoz kapcsolódó kérdésekre! (9 pont.)

„Társakat, kik vele e célra szövetkeztek, az elégedetlenek soraiban, könnyen talált. A legjelentékenyebbek közöttük valának: unokaöcscse Csezmiczei János [1.], a pécsi püspök, Thúz Osvát a zágrábi püspök és Rozgonyi Rajnáid, kikhez Szapolyay Imre is csatlakozott.

[...]

Mindenek előtt azt a kérdést kellett eldönteniök: kit emeljenek Mátyás helyére? Minden körülmény a lengyel királyi házra utalta őket. Mert, hogy föllépésöknek jogalapot kölcsönözzenek, az örökösödési elv álláspontjára kellett helyezkedniük. [2.] és társai tehát Kázmér herceget hívták meg a magyar trón elfoglalására, kinek nevében atyja a meghívást készséggel elfogadta.

Az összeesküvés, úgy látszik, az [3.]-ik év kora tavaszán kezdette meg tevékenységét, melynek szálai kiterjedtek Csehországra is.

Az összeesküvés részesei oly ügyesen és szerencsésen működtek, hogy több hónapig megtudták a titkot őrizni.

Ez csak úgy volt lehetséges, hogy egyelőre keveseket avattak he. Valószínűleg az általános elégtelenségre számítottak, és remélették, hogy ha majd [4.] erős hadsereg élén az országban megjelenik, a rendek ellenszegülés nélkül fognak neki meghódolni.

[...]

Mátyás sokáig nem birt tudomással a fenyegető veszélyről.

Válságos helyzetében nagy önuralmat és eszélyességet tanúsított. Erőszakos föllépéssel mindent kockáztatott volna.

[...]

Az ország rendei, szeptember első napjaiban, szokatlanul nagy számmal gyülekeztek Budára.

Itt a király készséggel teljesítette a rendek minden kívánatait. Megerősítette az ország szabadságait, különösen azokat, melyeknek megsértése által ekkorig az elégtelenséget felidézte volt.

[5] Mátyás ígérte, hogy évenként fog országgyűlést tartani; hogy a kamara nyereségén kívül más adót vagy segedelmet nem fog behajtani, kivéve a mit a rendek önként megajánlanak; az egyháziakra nem fog terheket róni; a nemeseket törvényes formák mellőzésével nem fogja letartóztatni; a jószágok adományozásában a törvényes gyakorlatokhoz fog alkalmazkodni; a várak parancsnokaivá érdemes honfiakat, a főispáni tisztekre nemeseket fog kinevezni; stb.

[...]

[6] Ez alatt esztergomi várában, Mátyás hadai által körül volt zárva. Azonban a király, folytatva eddigi sikeres politikáját, előnyösebbnek látta kibékülni vele, mint boszút állani hűtlenségén.

1. Mi volt Csezmicei János másik neve? (1 pont.)

.....

2. Ki volt az összeesküvés vezetője? (1 pont.)

.....

Milyen tisztséget töltött be az összeesküvést vezető személy? (1 pont.)

.....

Mikortól töltötte be ezt a pozíciót! (1 pont.)

.....

3. Melyik évben zajlott az összeesküvés? (1 pont.)

.....

4. Kit szerettek volna Mátyás helyére emelni? (Teljes név szükséges!) (1 pont.)

.....

5. Hogyan próbálta Mátyás meggyengíteni az összeesküvés erejét! (1 pont.)

.....

6. Milyen büntetést alkalmazott az uralkodó az összeesküvés vezetőjével szemben? (1 pont.)

.....

7. Milyen eseményről ad hírt a forrásgyűjtemény? Határozd meg az eseményt egy mondatban! (1 pont.)

.....

12. feladat

A feladat a trónutódlással kapcsolatos.

Válaszoljon az idézet alatt szereplő kérdésekre a forrás és saját ismeretei alapján! (4 pont)

„A magyarok készek magukat inkább egytől-egyig felkoncoltatni, semhogy asszony uralma alá adják magukat ... Ehhez járul, hogy ... Talán nem is szolgáltat okot arra, hogy rokonszenvet tápláljanak iránta.”

1. Kitől származik az idézet? (1 pont.)

.....

2. Milyen jogra utal a forrás? (1 pont.)

.....

3. Ki volt a forrásban szereplő asszony? (1 pont.)

.....

**4. Mi volt ennek az asszonynak a szándéka a trónutódlással kapcsolatban?
Kinek akarta biztosítani az egyeduralmat? (1 pont.)**

.....

Összesen 100 pont: